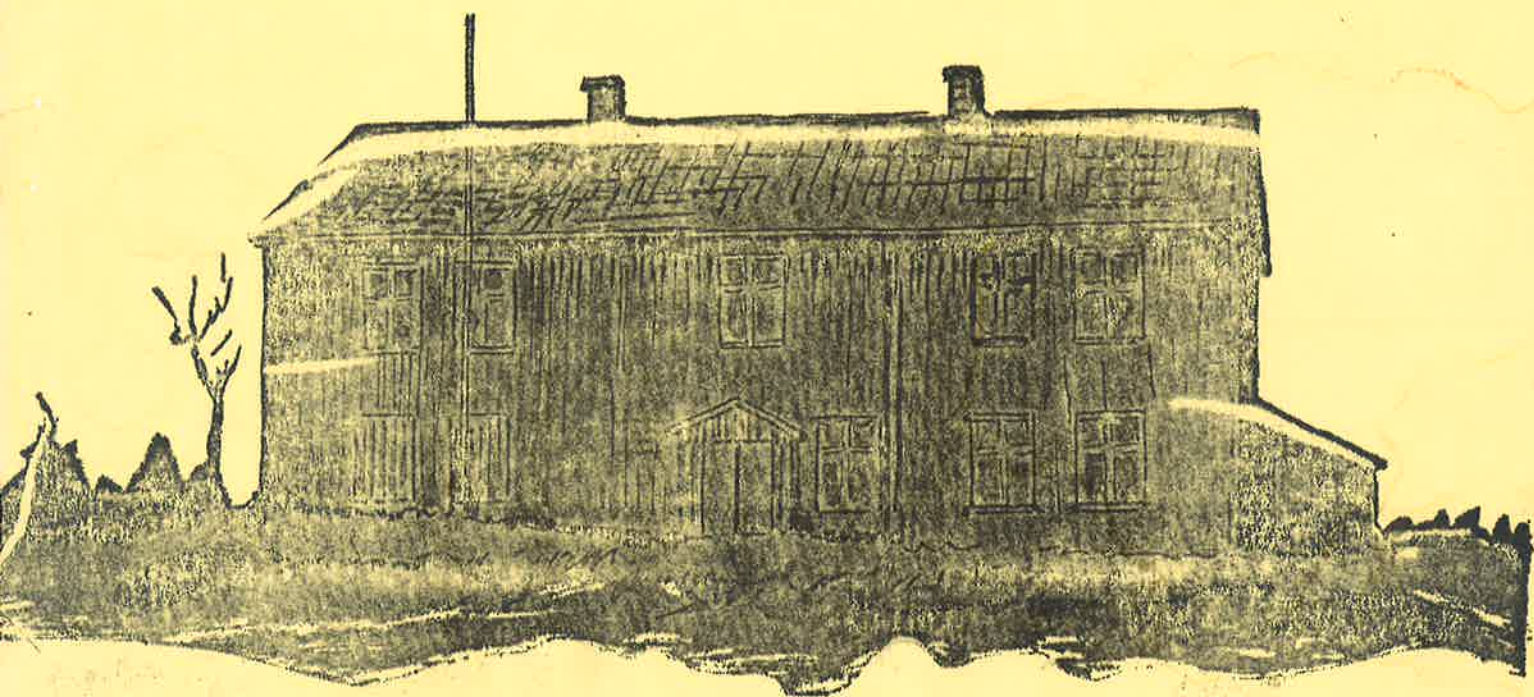

SLÄKTFÖRENINGEN

1964

BÅGENHOLM-
HÅBOLSSLÄKTEN

GILLANDA : RÖLANDA

GILLANDA I RÖLANDA

Bland de många betydande egendomar som förvärvades av de äldsta "håbolingarna" och som hela tiden stannat kvar hos dessas ättlingar var också det gamla säteriet Gillanda i Rölanda socken. Detta var en stor och pampig gård som inalles omfattade 489 har och vars manbyggnad med sina 12 rum var en av de allra största lantgårdarna i denna trakt.

Corps de logiet stod kvar ännu på 1920-talet och den kände landskaps-skildraren David Skoog skriver efter ett besök i Rölanda omkring 1926: "Stolt reser sig här uppe på platån en långsträckt tvåvåningsbyggnad, Gillanda säteri. Öde och tom, grå och förfallen står nu den ståtliga byggnaden, öde och tomt är det omkring den, men kring knutarna tycker man sig höra vinden viska om forna tider, då Gillanda var traktens härskarinna, ägdes av stolta adelsmän och t. o. m. såg kungliga gäster. Åt norr har man en präktig utsikt längs med Rölandadalen, som här vidgar sig till en liten slätt, åt andra hållet sträcker sig en trängre dal snörrätt åt söder genom två socknar, först Lerdal i Valbo och sedan Sanne i Bohuslän. Här vid Gillanda mötas också vägar från tre håll. Det är därför naturligt att man invid landsvägen västerut i skuggan av björkar och tallar får se en hel mängd gravhögar, en rund stenkrets och andra stensättningar samt en hög, pelarlik bautasten. Här har tydligen under hednatiden varit en samlingsplats för bygdens folk."

"Stolta adelsmän" talar David Skoog om. Och det kan väl ha sitt berättigande i detta sammanhang att även nämna några av dem som under tidigare skeden härskat på den gamla sätesgården. Bland ägarna finns ett flertal representanter för framstående svenska släkter, bl. a. flera medlemmar av Stake-ätten, som spelat en betydande roll i dalsländsk historia.

År 1563 var Kristoffer Torstensson på Bryggum ägare. Han var gift med Britta, dotter av Erik Amundsson Stake till Hönsäter och Vättungen med slotsloven på Läckö. Michel Pederson var herre till Gillanda 1610, han var landshövding över Dal och ståthållare på Läckö. År 1626 var ryttmästare Gustaf Stake ägare, 1681 dennes dotter Holmfrid, änka efter Bengt Klasson Hård. 1783 står en medlem av släkten Blankenfjäll antecknad som ägare, 1809 kapten Fittinghoff, 1812 kapten Belfrage samt 1822 kronofogde Almqvist.

I Håbolssläktens ägo kom säteriet på 1830-talet, redan Petter Eriksson i Högkil torde ha varit ägare där och innehade i varje fall torpet Backa, enligt uppgift i bouppteckningen. Ivan Löfgren omnämner detta i sin skrift "Ur Håbolssläktens historia." Dr Daniel Ekelund berättar i sina av G Björnin utgivna anteckningar om Håbolssläkten att Petter Pettersson (1785-1855) ärvde säteriet av sin fader, som var äldste av de sju håbolsgossarna, Petter Eriksson i Högkil.

Petter Pettersson på Gillanda var gift 2 gånger, först med Ingrid Larsdotter och sedan med Kerstin Svensdotter. Med dessa hade han 11 barn. Första tiden bodde Petter på gården Dalen i Rölanda. Ovannämnde dr Ekelund återger några dråpliga anekdoter om honom, som på sitt sätt belyser den tidens sedvänjor i en avsides liggande trakt.

Var historierna många om Petter så var de ingalunda färre om dennes äldste son Anders Pettersson (1812-1889). Han var måhända ännu mer orginell än fadern och är mest känd under namnet "Bror på Gillane". Klassisk är berättelsen om hans något respektlösa svar till en läkare från Åmål som Anders skjutsade hem efter ett sjukbesök. Doktorn frågade honom vad det kom sig att han fick bära namnet "Bror", han hette ju egentligen Anders. Jo då ska ja säga doktorn, svarade Anders, det är ackurat på samme vis som de kallar Er för "doktorn", det ska liksom vara ett "kleckenamn".

Bror på Gillane var spöleman och mycket musikalisk. Han nynnade alltid på någon melodi, t. o. m. när han gick till kyrkan. Då brukade han tralla på en dunkande triolpolska, som efter honom än idag bär namnet "Brors körkepolska".

Anders Pettersson hade sju barn. Äldste sonen Petter Erik Andersson (1840-1927) bodde i Kopperdalen, Rölunda, och han hade också sju barn som antog namnet Bågenholm. En av sönerna var löjtnant Knut Alfred Bågenholm (1871-1948), polismästare Ture Bågenholms fader.

Kvar på Gillanda fanns emellertid flera ättlingar efter Petter Pettersson, det stora säteriet styckades efter hand i mindre ägodelter och än idag bor ett flertal håbolsättlingar som hemmansägare på den gamla släktgården.

Tage Heimer

Redogörelse för verksamheten under år 1964

Ur redogörelsen för släktföreningens verksamhet under år 1964 bemärks, att släkthemöte hållits i Gäserud söndagen den 2 augusti samt att släktregistret trots alla möbigheter med tryckningen av boken äntligen blivit färdigt. Dock har distributionen icke kunnat påbörjas förrän i början av 1965.

Släkthemötet begicks under sedvanliga former. Några hade traditionsmässigt bevistat högmässan i Håbols kyrka medan andra föredrog att söka sig direkt till Gäserud. Alla samlades sedan till kyrkkaffe i Gäserudsstugan där långborden hade dukats med gott kaffe och dopp. Därefter höll turistintendent Åke Gunnarsson en orientering om Dalsland som turistlandskap samt visade Olle Englunds, Åmål, dalslandsfilm. I väntan på släkthemötesförhandlingarna roade man sig med allsång ledd av kyrkoherde Axel Bengtsson och landstingsman Olle Eriksson. Släkthemötet öppnades av ordföranden Magnus Bågenholm och inleddes med parentation över avlidna släktmedlemmarna Hildegard Bågenholm, Örebro, Hulda Gustafsson, Göteborg, och Hilmer Larsson, Råggård. Bland frågor som behandlades och beslu som fattades kan nämnas, att årsavgiften höjdes till Kr 15.-, dock oförändrat Kr 5.- för minderåriga, att redogörelse lämnades för arbetet med släktregistret samt att tidpunkten för släkthemötet diskuterades. Som lämplig dag härför ansågs den andra söndagen i augusti vara, främst med tanke på semestrarna. Styrelsen fick dock i uppdrag att bestämma lämplig dag så även om släkthemötet skall hållas vart annat år eller varje år. Under mötesförhandlingarna framförde Bertil Staland önskemålet att det blir mera bekantgjort om den brudkrona som finnes i Håbols församling. Brudkronan är som bekant skänkt av släktföreningen. Efter släkthemötet intogs gemensam middag, varvid kyrkoherde Bengtsson underhöll med fängslande violinspel. Programkommittén tackas för gott arbete.

Styrelsen, revisorerna samt programkommittén fick följande sammansättning:

Styrelse: Magnus Bågenholm, ordf., Olle Eriksson, vice ordf., Gösta Karlsson, sekr. och kassaförvaltare, Per G Bågenholm, vice sekr., samt Sivert Bågenholm, Bertil Staland och Per Wågnegård (nyvald),
suppleanter: Carl-Olof Magnusson, Nils Bågenholm, Ebba Hansson, Tage Jansson, Håbol, (nyvald), och John E Johansson, Bengtsfors, (nyvald),
revisorer: Astrid Bågenholm och Vera Eriksson med Anna Johansson och Sissi Carlsson som suppleanter,
programkommitté: Magnus Bågenholm, Olle Eriksson, Vera Eriksson, Ebba Hansson och Märta Magnusson.

Glädjande nog har medlemsantalet ökat med 17 nytillkomna. Men ändock önskar man ännu bättre tillslutning. Många släktmedlemmar kan kanske fråga sig vilken nytta och nöje man har av att år efter år betala sin årsavgift. Men även om släktboken är färdig och ekonomiskt i stort sett klarats återstår dock ett och annat att göra för släktgemenskapen samt icke att förglömma det stöd man ger Håbols Hembygdsförening genom det obligatoriska medlemskapet i denna förening.

Som ovan nämnts är det omfattande arbetet med släktregistret nu klart. Vid detta tillfälle är det därför på sin plats att till skriftställare Ivan Löfgren framföra släktföreningens tack och uppskattning för det gedigna arbete han med känd skicklighet nedlagt på släktboken.

Den första upplagan av släktboken är i stort sett slutsåld. En ny upplaga på 200 exemplar föreligger i dagarna färdig och kan rekvireras från Magnus Bågenholm, Skuggetorp, Dals Långed, eller Gösta Karlsson, Storgatan 25, Dalsjöfors. Priset är Kr 35.- vartill kommer omsättningskatt och porto.

I årets redogörelse för verksamheten ingår en beskrivning över gården Gillanda i Rölanda socken. Som vanligt har redaktör Tage Heimer, Ed, medverkat med släktgårdsbeskrivningen utan någon kostnad för föreningen. Föreningens tack framföres härmed.

Redogörelse för den ekonomiska ställningen per 31.12 1964

Inkomster:

Årsavgifter	Kr 1.322.-	
Inbetalt för två släktböcker	" 70.-	
" " släktmiddagen	" 428.-	
Bankräntor	<u>" 48.87</u>	Kr 1.868.87
Behållning från år 1963		<u>" 923.29</u>
		<u>Kr 2.792.16</u>

Utgifter:

Medlemsavgifter till Håbols hembygdsför.	Kr 600.-	
Kostnader för släktboken	" 38.-	
" " släktmötet	" 670.-	
Porton, telefon och papper	" 200.90	
Uppvaktningar	<u>" 79.75</u>	Kr 1.588.65
Behållning till år 1965		<u>" 1.203.51</u>
		<u>Kr 2.792.16</u>

Skuggetorp och Dalsjöfors i juni 1965

Magnus Bågenholm Gösta Karlsson

Medlemsförteckning år 1965

Ständig medlem:

Greer, Norma Mrs 8709 E Arcadia Ave, San Gabriel
Calif., USA

Övriga medlemmar:

Almer, Emmy	Fröken	Rudebäcksgatan 6 A, Sunne
Andersson, Anna	Fru	Gömme, Svanesund
" Lisa	Fru	Box 146, Åsensbruk
Bausback, Dora	Fru	Sparsnäs, Strand
Berglund, Maj	Fru	Fack 19, Färgelanda
Bråberg, Barbro	Fröken	Knarven, Stenkullen
Bågenholm, Astrid	Sjuksköterska	Dr Saléns gata 9, Göteborg
" Ester		Pokalvägen 4, 4tr, Stockholm SV
" Ewa	Fröken	Storhöjdsgatan 9, Göteborg
" Gunnar	Folkskollärare	Södra Blekan, Brålanda
" Gösta	Lantbruksråd	Karl Johansgatan 64, Göteborg V
" J H	Sjökapten	Klarvädersgatan 8, Göteborg H
" Karin	Fru	Drottninggatan 53 B, Hälsingborg
" Clara		Svanesund
" Magnus	Lantbrukare	Skuggetorp, Dals Långed
" Nils	Skolchef	Drottninghuset, Rosersberg 2
" Per	Kronojägare	Adolfsbergsgatan 4, Amål
" Sivert	Köpmän	Storhöjdsgatan 9, Göteborg
" Sven		Svanesund
" Sven E		Munkebäcksgatan 34 C, Göteborg
" Torsten E	Distr.lantmät.	Torggatan 6, Arvika
" Åke	Kapten	Toragård, Barnarp, Jönköping
Daniels, Harold B	Mr	62 Maple Str, Brattleboro, USA
" Margaret E	Mrs	" " "
Ellingsen, Anne-Brit		Å i Lofoten, Norge
Elow, Ingrid	Fru	Box 147, Brålanda
Eneström, Ingeborg	Fru	Birger Jarlsg.73-75, Stockholm
Eriksson, Hanna	Fru	Pl 801 B, Ed
" Olle	Landstingsman	Ulfaby, Dals Långed
" Vera	Fröken	Bäckefors
Ewerhard, Elise	Fru	Ålundagatan 10, Örebro
Forsberg, Nils Fr	Agronom	Dåwö Säteri, Munktorp
Fredriksson, Maj	Fru	Stenebyhem 2, Billingsfors
" Verner		Pl 663, Ulfserud, Dals Långed
Friberg-Eriksson, Alice	Fru	Häradsvägen 1, 5tr, Södertälje
Gerdén, Erik	Kamrer	Trädgårdsgatan 3, Amål
Gille, Stina	Fru	Odengatan 16, Sandviken
Gredander, Lewi	Pastor	Prästgården, Storsjö Kapell
Gundemark, N E		Rödclintsgatan 7, Göteborg H
Gustafsson, Erik	Trafikbiträde	Storgatan 25, Årjäng
" Karl		Karl Gustafsgatan 26, Göteborg
Hansson, Ebba	Fru	Taxviken, Dals Långed
" Eva	Fröken	Havden, Dals Långed
" Henrik	Lantbrukare	" "
Heimer, Elsa	Fru	Pl 1364, Norebyn, Dals Långed
Hellström, Börje	Civilingenjör	Svartviksv.6,2tr, Bromma
Henricsson, Berit	Fru	Maltesholmsv.125,7tr,Vällingby
Hermansson, Hedvig	Fru	Alphyddan, Bollebygd
Hoborn, Henrik	Tandläkare	Fritsla
Holm, Lennart	Docent	Tiundagatan 43, 8 tr, Uppsala
Huss, Ingegerd	Fru	Vänersborg

Janhäll, Margaretha	Fru	Hagåkersgatan 22, Mölndal
Jansson, Tage	Disponent	Bjurviken, Häbol
" Rune	Studera	" "
Johannisson, Edith		Virvelvindsgatan 4, Göteborg H
Johansson, Anna	Fru	Garverigatan 3, Göteborg Ö
" John E	Byggnadsarbet.	Granåsvägen 15, Bengtsfors
" J R	Nämndeman	Herrebråten, Mellerud
" Tora	Fröken	Rånnumsgatan 2, Trollhättan
Karlsson, Ejnar	Lantbrukare	Skränna, Tösse
" Börje	Inspektör	Takenetorp, Högboda
" Gösta	Bankkamrer	Storgatan 25, Dalsjöfors
" Sissi	Fru	Sundsborgsgatan 13, Säffle
Cronsteen, Vera von	Fru	Västmannagatan 86, Stovkholm
Kruse, Brita	Fröken	Banérgatan 46, Stockholm NO
Lager, Per	Företagsekonom	Peter Baggegatan 8 A, Trollhättan
Larsson, Adolf		Torggatan 9, Åmål
" Jenny	Lärrarinna	Box 2085, Torsby
" Svea	Fru	Stommen, Häbol
Legærdt, Iréne	Fru	Källsprängsgat. 5, Göteborg SV
Lindman, Maja	Fru	Järnvägsgatan 25 B, Malmberget
Ling, Erik	Chaufför	Övre Solhemsg. 1, Bengtsfors
Lundqvist, Claes	Försäljn.chef	Ängsgatan 5, Säffle
" Thyra	Fru	Hjältegatan 20, Åmål
Magnusson, Carl-Olof		Box 2202, Dals Långed
" Marianne	Fröken	Långedsverken, Dals Långed
" Märta	Fru	Hugeryr, Råggård
" O G	Sparbankskamrer	Starlanda, Råggård
Marin-Ericson, Sofie	Mrs	62 Maple Str, Brattleboro, USA
Marcus, Lily	Fru	Solvallavägen 9, Sundbyberg
Melander, Eva	Fru	pl 1280, Dals Långed
Moe, Hänni	Fru	Chr Augustgaten 19, Oslo
Nelson, Roy	Verkstadsäg.	Björtveten, Bäcke-fors
Nilsson, Inga-Br ett	Fru	Remmene gård, Värmlandsbro
Olsson, Elna	Fröken	Pl 874, Äng, Ed
" Greta		S:ta Maria Sjukhus, Hälsingborg
" Iréne	Fru	Starlanda, Råggård
Paulsson, Hjalmar		Högakas, Högsäter
Pedersen, Ruth		Alfhöjdsgatan 7, Mölndal 2
Peterson-Berger, Arnljot	Skogschef	S Aspgatan 3, Alfredshem
Porath, Marie	Fru	Bygatan 16, Göteborg SV
" Stig		Piltegatan 3 C, Mölndal
Rosell, Erland	Lektor, Fil dr	Bockhornsvägen 1, Linköping
" Carl-Otto	Fil mag	Box 10, Ölands Skogsby
Rödin, Alf		Pl 1128, Gäserud, Ed
Salomonsson, Stina	Fru	Kobbarnas väg 8, Göteborg Ö
Staland, Arnold	Köpman	Åsögatan 89, Stockholm
" Bertil	Doktor	Samariterhemmet, Uppsala
" Gunnar		" "
" Peter		" "
Steenberg, Elin	Fru	Aker Sykehus, Oslo
Stennrick, Ingegerd	Fru	Parkgatan 18, Arvika
Vegelius, Elsa	Fru	Dals Rostock
Wägnebo, Bengt	Byggn.arbet.	Styckjunkaregat. 3 B, Göteborg N
Wägnegård, Per	Kriminalass.	Bergmansgatan 22, Mölndal
Wängnerud, Jan	Ingenjör	Hasselgatan 3, Höganäs
" Karl-Erik	Civilekonom	Mellomgårdsgatan 87, Borås
" Per		" "
Zweigbergk, Ulla von	Fru	Garverigatan 3, Göteborg Ö
Örtenblad, Roland	Kapten	Lysviksgatan 44, Farsta